

Central barn- och elevhälsoplan 2021–2023

Typ av styrdokument	Riktlinje och rutin för elevhälsoarbete inom förskola, grundskola och grundsärskola
Beslutsinstans	Barn- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp
Beslutsdatum och paragraf	2021-08-26,
Giltighetstid	2023-06-30
Dokumentansvarig funktion	Anna Orvefors, Avdelningschef Resurscentrum,

Innehåll

Inledning	1
Syfte med en central barn- och elevhälsoplan	1
Regelverk för skolans elevhälsoarbete	2
Begrepp inom elevhälsoarbetet	4
Elevhälsans uppdrag	7
Elevhälsoarbetets inriktning	8
Lokalt elevhälsoarbete och elevhälsoteam	9
Roller i elevhälsoarbete	10
Rektor	10
Lärare inom förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola ...	10
Elevhälsans specialpedagogiska insatser	11
Elevhälsans psykosociala insatser	12
Elevhälsans medicinska kompetens	13
Elevhälsans psykologiska kompetens	14
Studie- och yrkesvägledare	14
Logoped	15
Elevassistent/Resursperson	15
Resurscentrum	16
Centrala Elevhälsan	16
Närvaro och Närvaroteam	17
Särskolans mottagningsteam	18
Hälsoarbete i förskolan	19
Barn i fokus (BIF)	20
Specialpedagog i förskolan	20
Sekretess och samtycke	21
Anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen	21
Funderingar:	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Flödesschema för elevhälsan i Tjörns kommun	22

Inledning

Den centrala barn- och elevhälsoplanen beskriver och innehåller riktlinjer för Resurscentrum, Tjörns kommuns samlade elevhälsoarbete inom barn- och utbildningsförvaltningen. Den ska ge en vägledning i elevhälsoarbetet på både central och lokal nivå i kommunen.

För att elevhälsoplanen ska fungera som ett verktyg i det praktiska elevhälsoarbetet, ska den finnas med i allt arbete inom den centrala och lokala elevhälsan. Samtliga skolor ska även ta fram en lokal elevhälsoplan för sitt elevhälsoarbete, och denna ska revideras årligen utifrån erfarenheter under året. Det ingår i det systematiska kvalitetsarbetet.

Den centrala barn- och elevhälsoplanen ska tydliggöra elevhälsans arbete och fungera som stöd till elevhälsopersonal, skolläda samt pedagoger inom organisationen. Elevhälsans yttersta funktion är att utifrån ett salutogent perspektiv främja varje enskild elevs lärande och utveckling samt bidra till att säkerställa alla elevers rätt till en likvärdig utbildning.

Elevhälsoarbetet ska ha elevers bästa i fokus i enlighet med Barnkonventionen och ska bygga på en helhetssyn, där elevernas delaktighet och medskapande bidrar till deras motivation och lust att lära. Det hälsofrämjande arbetet ska riktas mot alla barn och elever i förskolan och skolan, men särskild tyngd ska läggas vid att arbeta med barn och elever i behov av särskilt stöd.

Syfte med en central barn- och elevhälsoplan

Syftet är att

- Utifrån ett salutogent perspektiv främja varje enskilt barn/elevs lärande och utveckling och bidra till att säkerställa elevers rätt till utbildning utifrån sina förutsättningar och behov.
- Säkerställa barnen/eleverna en likvärdig elevhälsa av god kvalitet samt uppnå en ökad samsyn och samordning av elevhälsoarbetet i Tjörns kommun.
- kvalitetssäkra elevhälsan och vara ett stöd för rektor och personal i elevhälsoarbetet.

Avdelningschef för Resurscentrum ansvarar för att upprätta och revidera den centrala barn- och elevhälsoplanen.

Regelverk för skolans elevhälsoarbete

Den centrala barn- och elevhälsoplanen grundar sig på följande styrdokument, allmänna råd och vägledningar:

- Skollagen (2010:800)
- Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
- Patientsäkerhetslagen (2010:659)
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Vägledning för elevhälsan (2016-11-04)
- Läroplan för grundskola/fritidshem/förskola
- Läroplan för grundsärskola
- Barnkonventionen
- Kommunala planer, styrdokument och kvalitetskrav

Barn- och utbildningsnämnden i Tjörns kommun är huvudman för förskola, grundskola och grundsärskola och dess elevhälsa. Skolchefen och huvudmannen ser till att verksamheten följer de föreskrifter som gäller för utbildningen. Huvudmannen bestämmer hur skolan ska arbeta, ser till att skolan har de resurser som krävs och ska hela tiden arbeta för att skolan ska bli bättre. Det är huvudmannen som ansvarar för att elever når kunskapsmålen.

Huvudmannen ansvarar bland annat för:

- att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen samt bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.
- att ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenhets- och huvudmannanivå genomförs. Årligen efterfrågas och redovisas skolornas kunskapsresultat, arbetet med övergång och samverkan samt normer och värden.
- att det finns lokaler och utrustning som behövs för att kunna uppfylla syftet med utbildningen.
- att vara vårdgivare för elevhälsans medicinska insatser.

Rektor ansvarar bland annat för

- Kvalitén och resultaten på skolan genom att leda och samordna det pedagogiska arbetet vid skolenheten.
- Att miljön är trygg, att det finns rutiner för att rapportera frånvaro och regler för hur man får bete sig på skolan

- Att eleverna får det stöd de har rätt till för att nå målen
- Att vara en pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal på skolan

Avdelningschef för Resurscentrum ansvarar för

- Leda, organisera och samordna elevhälsans samlade insatser
- Leda utvecklingsarbete och ansvara för fortbildning i förhållande till de särskilda kompetenser som var och en bidrar med inom elevhälsan.
- Att fördela tilläggsbelopp för elever som är folkbokförda i Tjörns kommun och går i grundskola, förskola och fristående skola.
- Att vara verksamhetschef för elevhälsans medicinska delar, vilket innebär att vara den person som så väl tillsynsmyndigheten IVO (inspektion för vård och omsorg), skolans personal samt elever och deras vårdnadshavare ska kunna vända sig till när det faller frågor som rör verksamheten.
- Det samlade ledningsansvaret för hälso- och sjukvårdsarbetet, tillsammans med medicinskt ledningsansvarig.

Medicinskt ledningsansvariga ansvarar för

- arbetar på uppdrag av verksamhetschef enligt HSL och stödjer denne i arbetet med tillämpning av det systematiska kvalitetsarbetet.
- att utveckla processer och rutiner för den egna professionen samt att utföra egenkontroller tillsammans med yrkesgruppen.

För Tjörns kommuns skolor finns en medicinskt ledningsansvarig för elevhälsans medicinska insats: MLA, en medicinskt ledningsansvarig för psykologernas verksamhet: PLA samt en medicinskt ledningsansvarig för logopedernas verksamhet: LLA.

Begrepp inom elevhälsoarbetet

Elevhälsoarbete

Elevhälsoarbete är benämningen på det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete som sker i skolan på organisatorisk nivå, gruppnivå samt kring enskilda elever. Ansvarig för elevhälsoarbetet är all personal anställd inom skolan.

Elevhälsa och elevhälsoteam (EHT)

Elevhälsa är benämningen på de kompetenser som det utifrån skollagen ska finnas tillgång till inom grundskola och grundsärskola.

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykosociala, psykologiska och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan utgör elevhälsoteamet och finns lokalt på varje skola. Rektor beslutar om vilka, utöver elevhälsans professioner som ska ingå i skolans elevhälsoteam. Elevhälsoteamet arbetar tvärprofessionellt utifrån en samlad kompetens och är en viktig resurs i det främjande och förebyggande arbetet. En viktig del i teamets arbete är att undanröja hinder för lärande på organisation-, grupp- och individnivå.

Förhållningssätt och bemötande

Allt elevhälsoarbete genomsyras av kunskap om relationens betydelse för lärande, utveckling och hälsa. Ett av de viktigaste verktyg vi har i arbetet med elevers lärande och utveckling är relationsskapande förhållningssätt och bemötande. Det innebär att öka elevens delaktighet och tilltro till den egna förmågan. Förhållningssättet genomsyras av dialog, delaktighet och jämlikhet i mötet med eleven. Deras behov av stöd, ledning och stimulans uppstår i mötet med lärmiljön och undervisningens utformning.

Barnperspektiv

Barnperspektiv består av tre aspekter:

- *Barnperspektiv*; en vuxen så långt som möjligt sätter sig in i ett barns situation och försöker se till barnets bästa.
- *Barnets perspektiv*; man lyssnar på barnet och det får utifrån ålder och mognad möjlighet att bidra med sina erfarenheter, synpunkter och förslag.
- *Barnrättsperspektivet*; avser barnets rättsliga status, och är inte en personlig tolkning.

Salutogent perspektiv

Salutogent perspektiv innebär att man undersöker vad som främjar hälsa och fokuserar på det. Hälsa utvecklas enligt salutogent perspektiv i en relation mellan individ och omgivning, där individen alltid är en del av sin omgivning.

Främjande arbete

Främjande arbete är generella insatser som är bra för alla elevers lärande och utveckling.

Arbetet handlar om att skapa tillgängliga lärmiljöer och organisatoriska förutsättningar för elevers möjlighet till lärande och utveckling och skapa en trygg miljö för elever att vistas i. Arbetet ska även stärka elevernas möjlighet till delaktighet och tilltro till den egna förmågan.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar om att upptäcka svårigheter, genomföra insatser som förhindrar att det sker igen samt att uppmärksamma riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer. Förebyggande insatser utgår från kunskap om vad som orsakar ohälsa och skolsvårigheter för eleven. Kontinuerlig uppföljning och analys är centralt för att uppmärksamma eventuella hinder på vägen.

Tillgänglig lärmiljö

Att utveckla verksamhetens tillgänglighet innebär att anpassa den pedagogiska, fysiska och sociala miljön, i relation till elevernas lärande. En tillgänglig lärmiljö kännetecknas av goda relationer och en undervisning där kunskapskrav och förväntningar tydliggörs. Undervisningen anpassas efter elevens förutsättningar och ger möjlighet till inflytande och delaktighet. Skolan arbetar aktivt med trygghet och studiero genom att främja lika rättigheter och möjligheter och motverka diskriminering. Utformning av lokaler och utemiljö påverkar möjligheten till kommunikation, social samvaro och lärande.

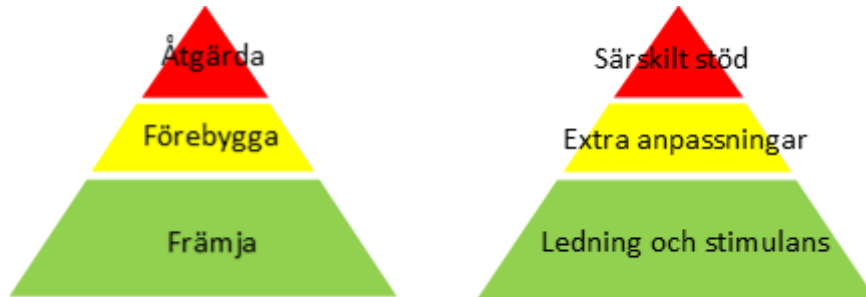
Ledning och stimulans

Ledning och stimulans handlar om kärnverksamheten och är det främjande arbetet i klassrummet. I en undervisning med hög kvalitet arbetar man regelbundet med att planera, organisera och strukturera undervisningen tillsammans med eleverna för att förbättra strategier att lära och öka variationen i undervisningen. Undervisande lärare identifierar

elevernas styrkor och utvecklingsområden för att kunna möta behoven i klassrummet.

Extra anpassningar

Extra anpassningar är mindre stödinsatser som vanligtvis går att genomföra av lärare och övrig skolpersonal inom ramen för ordinarie undervisning då elev riskerar att inte nå kunskapskraven. Det handlar om att göra undervisningen mer tillgänglig för eleverna. Det måste inte fattas något formellt beslut om denna stödinsats. Bestämmelserna om extra anpassningar gäller för elever i alla skolformer och i fritidshemmet och är riktad till enskild elev.

Särskilt stöd

Särskilt stöd är insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte går att göra inom ramen för den ordinarie undervisningen. När eleven riskerar att inte nå kunskapskraven och behovet av stöd är mer omfattande och av varaktig karaktär fattar rektor beslut om särskilt stöd. Rektor ansvarar också för att en utredning genomförs skyndsamt inför beslutet. Särskilt stöd ska dokumenteras i ett åtgärdsprogram.

Elevhälsans uppdrag

Grunden för elevhälsoarbetet börjar i klassrummet och en god samverkan mellan skolans pedagogiska personal och skolans elevhälsoteam är en förutsättning för att ett främjande och förebyggande arbete ska kunna ske.

Elevhälsoarbetet är en integrerad del av skolans uppdrag och ska finnas med i skolans lärmiljö, som helhet och i personalens arbete med samtliga elever. Arbetslagen i skolan ansvarar tillsammans med rektor och elevhälsans professioner för att ge alla elever förutsättningar att nå skolans mål.

Elevhälsoarbete innebär att identifiera vilka faktorer som bidrar till lärande och utveckling. För detta krävs att vi regelbundet kartlägger och analyserar mönster och samband i det åtgärdande elevhälsoarbetet i syfte att identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Alla som arbetar i skolan har ett gemensamt ansvar för elevernas lärande, hälsa och välbefinnande under skoldagen och för att erbjuda en god lärmiljö. En viktig del är att ha fokus på elevens möte med lärmiljön. I detta ingår att vi skapar oss en förståelse för elevens behov och förutsättningar i skolan.

Det dagliga arbetet ska fokusera på friskfaktorer och en tilltro till att alla elever kan lära sig, utvecklas och nå utbildningens mål. Elevens hälsa har stor betydelse för skolprestationer, välbefinnande och möjlighet att fungera i skolans sociala miljö. Pedagogisk personal och elevhälsans persona har alla ansvar för att vara delaktiga i elevhälsoarbetet.

Det är viktigt att tydliggöra hur en samlad elevhälsa kan bidra i det främjande arbetet, men också att konkretisera hur elevhälsans olika professioner kan bidra i dessa processer. Det skapar en överblick för hur elevhälsans olika kompetenser överlappar och kompletterar varandra. Att tydliggöra varje professions olika kompetensområden ger också ett tillfälle att vidga perspektiven på hur elevhälsan kan bidra till att utforma goda lärmiljöer.

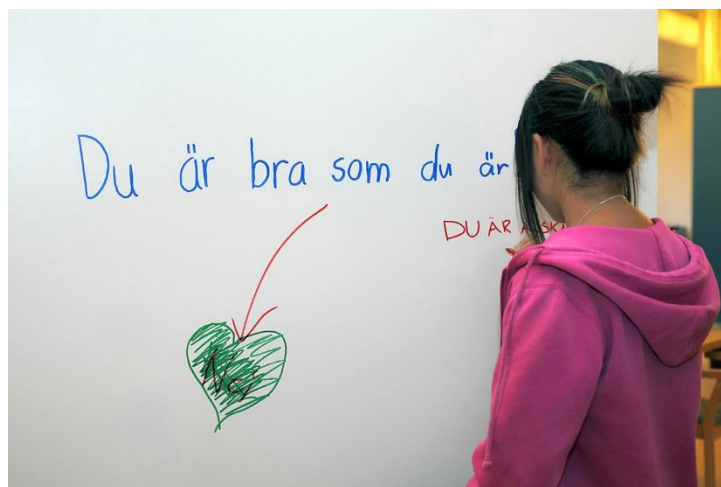
Elevhälsoarbete är att identifiera vilka faktorer som bidrar till lärande och utveckling.

Elevhälsoarbetets inriktning

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges ledning och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Elevhälsoarbetet ska vara främjande och förebyggande genom att:

- ha ett helhetsperspektiv på organisation-, grupp- och individnivå
- medverka till att skapa miljöer som främjar lärande och utveckling hos varje elev
- främja en hälsosam livsstil
- förebygga, tidigt upptäcka och uppmärksamma skolrelaterade problem för att undanröja hinder för varje elevs lärande, utveckling och hälsa
- elevens behov ses i relation till omgivningens bemötande och den miljö eleven vistas i
- utgå från elevens egna förmågor samt ta hänsyn till elevens tankar och önskemål
- samarbeta med elever, vårdnadshavare och andra funktioner som är till stöd för elevens utveckling
- bedriva systematiskt kvalitetsarbete utifrån resultat, uppföljning och analys.

Lokalt elevhälsoarbete och elevhälsoteam

På varje grundskola i Tjörns kommun finns lokala elevhälsoteam som skolans rektor leder. I elevhälsoteamet ingår skolsköterska, kurator, specialpedagog, skolpsykolog och speciallärare. På högstadiet ingår även SYV. Logoped ingår vid behov.

Respektive profession bidrar med sin kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete. Elevhälsoteamet är en stödfunktion till pedagoger och arbetslag. De ska i nära samarbete samverka kring enskilda elever och grupper i behov av stöd. Strukturen på arbetet sker enligt den lokala arbetsplan och lokala elevhälsoplan som finns på varje skola.

Elevhälsoteamets gemensamma uppgifter är att:

- samarbeta kontinuerligt och strukturerat med berörd personal på skolan
- bidra med att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- på främjande-, förebyggande- och åtgärdande nivå bidra med kunskaper och genomföra insatser som stödjer elevers lärande, utveckling och hälsa
- delta i arbetet med att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar
- bidra till att kartlägga/utreda, analysera, genomföra och följa upp elevhälsoinsatser och vara ett stöd för rektor inför beslut om hur insatser ska utformas
- uppmärksamma förhållanden i elevernas närmiljö som kan öka risken för skador, ohälsa, utsatthet och kränkningar
- ge handledning och konsultation till arbetslag och pedagoger utifrån sin profession
- identifiera utvecklingsområde och behov av kompetensutveckling på skolan
- samverka med externa verksamheter
- ta del av aktuell forskning inom relevanta områden för att utveckla elevhälsans arbete.
- göra elever och deras vårdnadshavare delaktiga och skapa möjlighet till inflytande i processen kring elevhälsoarbetet
- verka i ett 1–16 års perspektiv

Roller i elevhälsoarbete

Rektor

Rektor har ansvar för skolans resultat och att organisera allt arbete på skolan och ska där med leda och samordna det pedagogiska arbetet samt besluta om skolans inre organisation. Rektor leder och organiserar även det lokala elevhälsoarbetet på sin enhet.

Detta innebär att rektor ska:

- utforma undervisningen och elevhälsoarbetet så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd och den hjälp de behöver.
- ansvara för att kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan.
- upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.
- anpassa lärmiljö, resursfördelning och stödåtgärder för elevernas utveckling.
- ansvara för att varje elev samt vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal varje termin för att delta i den formativa processen mot måluppfyllelse.
- ansvara för att pedagogisk utredning påbörjas om det finns oro för att en elev inte når målen. Fatta beslut om upprättande av åtgärdsprogram eller inte, anpassad studiegång samt särskild undervisningsgrupp och informera föräldrar om möjligheten att överklaga beslutet.
- integrera ämnesövergripande kunskapsområden exempelvis jämställdhet, sex och samlevnad samt riskerna med tobak, alkohol och andra droger.

Lärare inom förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola

Läraren ansvarar för:

- elevens hela skolsituation, både kunskapsutveckling och social situation i skolan
- dokumentation och uppföljning av elevens kunskapsutveckling, sociala situation samt närvaro
- att skapa tillgängliga fysiska, pedagogiska och sociala lärmiljöer
- att skapa goda relationer till elever och klasser
- att samverka med hemmet utifrån elevens kunskapsutveckling och sociala situation
- att göra extra anpassningar

- att anmäla till rektor om det finns risk att elev inte kommer att nå kunskapskraven eller har andra svårigheter i skolsituationen
- att utreda elevs behov av stöd, i samråd med specialpedagog eller annan berörd personal, och vid behov samarbeta med elevhälsans professioner
- att efter beslut om särskilt stöd upprätta åtgärdsprogram, följa upp och utvärdera.
- att upptäcka, anmäla och utreda problematisk skolfrånvaro

Elevhälsans specialpedagogiska insatser

Specialpedagogens arbete är riktat mot grupp och organisation och speciallärarens arbete är riktat mot grupp och individ.

Specialpedagog

Specialpedagogens insatser omfattar att:

- tillsammans med rektor bidra till utveckling av det pedagogiska arbetet för att möta behoven hos alla barn och elever i verksamheten
- arbeta aktivt och förebyggande för att lärmiljön ska vara anpassad för att möta olikheter
- identifiera, analysera och undanröja hinder som orsakar svårigheter i lärmiljön
- i samverkan med lärare utreda elevens behov av särskilt stöd och vid behov göra kompletterade utredningar på skol, grupp och individnivå
- utreda läs och skrivsvårigheter samt matematiksvårigheter.
- implementera metoder och arbetssätt som främjar elevers utveckling mot målen
- bidra med kontakt med andra stödfunktioner
- samverka med vårdnadshavare för de barn och elever som är i behov av särskilt stöd, kring lärande och utveckling
- bistå i arbetet med eller utarbeta åtgärdsprogram tillsammans med lärare
- ge rådgivning och handledning i pedagogiska frågor till arbetslag/pedagoger

Speciallärare

Speciallärarens insatser omfattar att:

- tillsammans med rektor bidra till utveckling av det pedagogiska arbetet för att möta behoven hos alla barn och elever i verksamheten
- ta initiativ till, analysera och medverka i förebyggande arbete och bidra till att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer för elever och grupper

- vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare till arbetslag/lärare i frågor rörande specialundervisning
- genomföra pedagogiska utredningar och göra analyser i lärmiljöer där eleven får sin undervisning samt utforma ett individanpassat arbetssätt för elever i behov av särskilt stöd
- utreda läs- och skrivsvårigheter samt matematiksvårigheter
- bistå i arbetet med eller utarbeta åtgärdsprogram tillsammans med lärare.
- samverka med vårdnadshavare för de elever som är i behov av särskilt stöd, kring lärande och utveckling

Elevhälsans psykosociala insatser

Skolkurator

Elevhälsans psykosociala arbete omfattar att:

- tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen
- på rektorns uppdrag utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevernas mottagande i grund- och gymnasiesärskolan
- bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- bidra med kunskaper om samhällets stödsystem
- delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling
- ta till vara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i elevhälsans övriga arbete.
- Organisera och genomföra insatser på gruppnivå. initiera och medverka i anmälningar till socialtjänsten

Elevhälsans medicinska kompetens

Elevhälsans medicinska insats tillför medicinsk- och omvårdnadskompetens genom att:

Skolsköterska

- tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- erbjuda hälsobesök i förskoleklass, åk 2, åk 4, åk 5, åk 6 och åk 8.
- vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser
- utreda och bedöma den fysiska och psykiska hälsan för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevers mottagande i grund- och gymnasiesärskola.
- i samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa
- bevaka vaccinationstäckning och erbjuda vaccinationer enligt det nationella barnvaccinationsprogrammet.
- samverka i ärenden med primärvård, region och socialtjänst utifrån medicinska perspektivet
- ta till vara kunskap om elevernas hälsa i skolans arbete.

Skolläkare

- tillföra en fördjupad medicinsk kunskap inom områden tillväxt, utveckling, endokrinologi, psykisk hälsa, specifika skolvårigheter, funktionsnedsättningar, vaccinationer, smittskydd samt hälsofrämjande arbete.
- ge medicinskt stöd till skolsköterskan och göra medicinska bedömningar.
- genomföra hälsoundersökning samt hälsobesök av elever med skolrelaterade behov enligt basprogram
- utreda och genomföra medicinska bedömningar inom ramen för elevhälsans uppdrag och vid behov remittera elever till den allmänna sjukvården för behandling eller vidare utredning.
- vara medicinskt ansvarig för EMI (Elevhälsans medicinska insats) och vara ansvarig för vaccinationsverksamheten
- genomföra medicinsk utredning vid mottagande i grund och gymnasiesärskola

Elevhälsans psykologiska kompetens

Psykolog

Elevhälsans psykologiska insats omfattar att:

- tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- bidra med psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling
- tillföra kunskap om kommunikation och samspel mellan människor på grupp och organisationsnivå.
- ge konsultation och handledning till skolpersonal.
- genomföra psykologisk utredning och bedömning av eventuella hinder för inläring, när en elev antingen inte når kunskapsmålen i skolan eller att det finns andra försvårande omständigheter för inläring, trots att skolan anpassat utifrån enskilt behov samt utvärderat anpassningar
- genomföra psykologisk utredning med frågeställning kring eventuell intellektuell funktionsnedsättning
- bidra med kunskap kring psykiska besvär, till exempel ångest och depression, samt med stödjande samtal till elever, vårdnadshavare och pedagoger

Studie- och yrkesvägledare

Studie- och yrkesvägledaren har ett särskilt ansvar för att stödja och förbereda eleverna inför kommande studier och ett framtida yrkesliv. I uppdraget kan det bland annat ingå att:

- genomföra vägledning- och motivationssamtal, enskilt eller i grupp, med alla elever i åk 9 inför gymnasieval
- genomföra individuella samtal med elever, på eget initiativ av elev eller vårdnadshavare, eller i samarbete med mentor eller elevhälsa
- ge eleverna information och vägledning gällande kursval, studieval och yrkesval med syfte att belysa konsekvenser samt bidra till fler genomtänkta val
- vid behov medverka i arbetet med anpassad studiegång, till exempel med planering av extra praktik
- vara delaktig i överlämningar och uppföljningar vid övergång till gymnasieskolan
- samverka med närsamhället och samordna planering av till exempel temadagar och prao som utgår från studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar.

Logoped

I uppdraget kan det bland annat ingå att:

- ge stöd till pedagoger i skola genom konsultation och handledning i ärende som rör elevers förmåga inom tal, språk, kommunikation, läsning och skrivning.
- planera och genomföra främjande arbete på grupp- och organisationsnivå kring språk, kommunikation och samspel.
- I specifika fall utreda elevers förmåga vid språkliga svårigheter
- delta i planering av extra anpassningar och behov av särskilt stöd inom området tal, språk och kommunikation i samarbete med föräldrar, lärare och personal i elevhälsan
- delta vid behov på elevhälsoteam
- samverka i ärenden och nätverk med logoped i andra kommuner och i VGR.

Resursperson

I uppdraget kan det bland annat ingå att:

- Vara behjälplig som resurs för elever på individ-, grupp- och organisationsnivå inom förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem
- Tillsammans med lärarna ansvara för att genomföra anpassningar och stödinsatser som lärare/arbetslag/elevhälsoteam beslutar om.
- Stötta elever att klara av vardagliga situationer såsom raster, omklädningsrum och utflykter med mera
- Samarbeta med personal och vårdnadshavare kring eleven.

Resurscentrum

I Tjörns kommun är elevhälsans personal organiserad i ett centralt Resurscentrum bestående av kuratorer, psykologer, logoped, skolsköterskor, skolläkare, specialpedagoger och ett närvaroteam. Resurscentrum är tillgängligt för alla kommunala skolor.

Studie- och yrkesvägledare samt speciallärare är organiserade lokalt på skolorna under rektor.

Resurscentrums främsta uppdrag är att stödja skolorna i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och bidra till att skapa goda lärandemiljöer som främjar barn och elevers lärande, utveckling och hälsa. Resurscentrum har ett kommunövergripande ansvar att driva och utveckla elevhälsofrågor, samt arbeta för att skapa likvärdighet i kommunens skolor. Man har uppdrag att kartlägga behovet av insatser för barn i behov av särskilt stöd samt ge handledning och/ eller konsultation till personal.

Resurscentrum skall samverka med socialtjänst, BUP, Habilitering, Vårdcentraler, Barnhälsovård, Barnmedicinsk mottagning och andra instanser som arbetar med barn och ungdomar.

Centrala Elevhälsan

I centrala elevhälsan ingår Avdelningschef för Resurscentrum, logoped samt psykolog. Centrala elevhälsan har möte en gång per månad då ansökningar ifrån skolornas elevhälsosteam handläggs. Centrala elevhälsan kan ge konsultation eller andra insatser kring barn i behov av särskilt stöd utifrån ansökan från skolorna. Stödet ges i uppdrag av och i samarbete med rektor och elevhälsosteam på respektive enhet samt föräldrar och elev.

Stödet kan ges i form av vägledning, handledning, konsultation, utvecklingsarbete samt att bistå med specifika utredningar.

Närvaro och Närvaroteam

I landet i stort har man under flera år uppmärksammat att den generella frånvaron i skolan har ökat. Generellt kan vi se att frånvaro föder frånvaro på det sätt att då man varit borta från skolan en tid blir det allt svårare att komma tillbaka.

Alla skolpliktiga barn har en ovillkorlig rätt att få tillgång till utbildning. Det finns reglerat i skollagen och barnkonventionen. Skolplikten medför en närvaroplikt, det vill säga skyldighet att delta i den utbildning som ordnas. Liksom all annan pliktlagstiftning krävs det ett giltigt skär för att utebli från undervisningen. Ansvaret för att se till att skolpliktiga barn fullgör sin skolplikt delas mellan vårdnadshavare och kommun.

En gemensam rutin/plan för att upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro finns på skolorna.

Barn och utbildningsförvaltningen gjordes en satsning inför läsåret 2020–2021 att skapa ett närvaroteam som kan stötta skolorna i arbetet med att öka närvaron. Teamet är organiserat under Resurscentrum och består av kurator, lärare och SYV.

Närvaroteamets uppdrag:

- Sätta fokus på närvaro på alla skolor med målet att främja skolnärvaro och öka skolanknytningen.
- Revidera närvaroplanen och ta fram rutiner för arbetet för skolan och teamet.
- Enskilda ärenden
- Öka kunskapen kring frånvaro och dess konsekvenser samt strategier för att hjälpa elever tillbaks till skolan.
- Mäta, följa statistik tillsammans med skolorna.
- Samverkan andra instanser så som Kultur- och fritid, socialtjänst, primärvård och BUP.

Särskolans mottagningsteam

Kommunen är enligt skollagen skyldig att erbjuda elever som uppfyller kriterierna för diagnos intellektuell funktionsnedsättning att läsa inom grundsärskolans och gymnasiesärskolans ramar och kursplan. När man misstänker att en elev tillhör särskolans målgrupp, bör en utredning om målgruppstillhörighet initieras. För att säkerställa att mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan sker enligt skollagen och Skolverkets allmänna råd om mottagande i grundsärskolan (SKOLFS 2018:251), finns ett mottagningsteam.

Särskolans mottagningsteam består av:

- Avdelningschef för Resurscentrum
- Rektor för särskolan
- Skolläkare
- Specialpedagog för särskolan
- Specialpedagog för grundskolan
- Psykolog
- Skolsköterska
- Kurator

Mottagningsteamet träffas regelbundet för att gå igenom inkomna utredningar/ansökningar och se till att de är kompletta. Varje profession i mottagnings-teamet ansvarar för att granska den del av utredningen som berör just dennes professionsområde, för att se om den uppfyller kriterierna för mottagningsteamets bedömningsgrunder samt att utredningen håller tillräcklig kvalitet. Mottagningsteamets uppgift är även att bevaka gällande lagstiftning kring utredning och mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan, samt utifrån gällande lagstiftning ta fram kommunövergripande riktlinjer och rutiner för utredning och mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Hälsoarbete i förskolan

Hälsoarbetet kring barn som finns i förskolans verksamhetsområde handhas huvudsakligen av barnhälsovården (BHV). Där finns sjuksköterska, logoped samt psykolog. Ett utbrett samarbete sker med förskolans centralt anställda specialpedagoger. All kontakt i olika ärenden sker efter samtycke från vårdnadshavare.

Informationsöverföring sker mellan respektive profession kring barn i behov efter samtycke från föräldrar.

Rektor har ansvar för förskolans resultat och har ett särskilt ansvar för:

- Att utforma undervisningen och anpassa resursfördelningen så att alla barn får det stöd och utmaningar de behöver för utveckling och lärande.
- Att utbildningen utformas så att barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling får det stöd och de utmaningar de behöver.
- Att kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem och svårigheter för barnet i förskolan
- Att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera förskolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden bland barn och anställda

Barn i fokus (BIF)

BIF är en samverkansgrupp för förskolan kring barn i behov av särskilt stöd. Rektor samt personal ansöker om råd/konsultation i oidentifierade ärenden. Sammanställande är specialpedagog för förskolan. BIF har möte en gång per månad. Deltagare är specialpedagog för förskolan, familjebehandlare, socialtjänst, BVC-sköterska samt rektor och ev. personal.

Specialpedagog i förskolan

Specialpedagogerna i förskolan har ett särskilt pedagogiskt ansvar för det förebyggande och främjande arbetet i förskolan samt barn i behov av särskilt stöd. Arbetet inriktas på att

- Samarbeta och vara en samtalspartner till pedagoger i förskolan vid upprättande av utvecklingsplan för förskolebarn.
- Vid behov göra observationer i barngruppen
- Vara ett stöd för och handleda personal i frågor kring barn där speciella behov föreligger eller under förskoletidens gång uppstår
- Vara en pedagogisk konsult i pedagogiska frågor bland annat i samverkansgruppen BIF
- Vid behov initiera samverkan mellan förskola, föräldrar och BVC, sjuksköterskor, psykolog och logoped.

Sekretess och samtycke

Elever och familjer har en grundläggande rätt att känna trygghet i att personal verksam inom skolan behandlar personlig information med respekt och på ett ansvarsfullt sätt. Alla som är verksamma i en kommunal skolverksamhet omfattas av offentlighets- och sekretesslagen, 2009:400 (OSL)

Dess bestämmelser reglerar sekretess och tystnadsplikt mellan myndigheter och mellan självständiga verksamhetsgrenar inom samma myndighet. Elevhälsans medicinska insats (skolsköterska, skolläkare och logoped) är en egen och självständig verksamhetsgren i förhållande till övriga professioner i skolan som också utgör en egen verksamhetsgren.

I praktiken innebär det att sekretess råder mellan verksamhetsgrenarna och att samtycke krävs för att överlåta uppgifter mellan verksamhetsgrenarna. Genom att be vårdnadshavare och/eller elev utifrån ålder och mognad om ett samtycke till att uppgifter lämnas ut, kan ett samarbete kring eleven ske mellan personal i de olika verksamhetsgrenarna. Samtycket är alltid avgränsat utifrån person, frågeställning och tid och behöver därför förnyas inför varje situation.

Generellt råder principen att känslig information endast delas mellan de personer som behöver känna till den i syfte att eleven får det stöd som behövs och försäkra en god hälsa.

Anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen

Oavsett sekretess regleras skolans anmälningsskyldighet till socialtjänsten i socialtjänstlagen. Personal som arbetar inom förskola, särskola, grundskola och fritidshem är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Rutinen vi har inom barn- och utbildningsförvaltningen i Tjörns kommun är att när personal får kännedom om eller misstänker att ett barn/elev far illa ska man genast rapportera till rektor och/eller elevhälsans personal.

Förskolan och skolans personal ska arbeta för att anmälan till socialtjänsten sker under sådana omständigheter att vårdnadshavare är delaktiga i processen. Undantag från detta gäller dock om man misstänker att en elev blir utsatt för våld i hemmet och/eller övergrepp. Då får anmälaren inte meddela vårdnadshavare, den kontakten tar socialtjänst och polis.

Flödesschema för elevhälsan i Tjörns kommun

Vid oro för att eleven inte uppnår målen i läroplanen gör läraren extra anpassningar i sin undervisning. Vårdnadshavare informeras.

Några frågor som du kan undersöka:

- Hur har undervisningen utformats och anpassats för att ge eleven möjlighet att utvecklas så långt som möjligt?
- Finns det praktiska omständigheter som påverkar situationen, som till exempel möblering, akustik och belysning?
- Hur har kunskapskraven konkretiserats för att eleven ska förstå lärarnas bedömningar?
- Vad tycker eleven själv har fungerat bra och mindre bra?

Oro av annan karaktär, fyll i blanketten "Elevärende till elevhälsoteamet". Ärendet bedöms på EHT.

Vid oroande frånvaro följ rutinen enligt närvaroplan. Finns på TEAMS:

BUF All personal/ Filer/ Närvaro

Mentor/Klasslärare dokumenterar i stödmodulen i Unikum och arbetar utifrån extra anpassningar på individ- och gruppnivå. Vid behov, rådgör med Elevhälsans personal.

Genomför, följ upp och utvärdera efter 6–8 veckor. Elev och vårdnadshavare är delaktiga.

Vid fortsatt oro, **informera rektor.**

Stödinsats ger önskat resultat.

Mentor/Klasslärare/Fritidspedagog genomför en "Pedagogisk utredning" i Unikum. Det är viktigt att pedagogen i den "Pedagogiska bedömningen" analyserar vad kartläggningen visade, för att om möjligt förändra undervisningen och *möta elevens behov*.

Vårdnadshavare informeras om att eleven lyfts på EHT. Dokumentationen bearbetas på EHT tillsammans med blanketten "Elevärende till elevhälsoteamet".

Utifrån den "Pedagogiska utredningen" som är gjord bedömer rektor samt tar beslut om **Särskilt stöd** och **Åtgärdsprogram** skall utarbetas eller inte.

Rektor kan även ta beslut om **fördjupad utredning** (specialpedagogisk, social, medicinsk) av Elevhälsan.

Om fördjupad utredning visar behov av andra insatser av elevhälsan, tar rektor beslut om detta. Insatserna följs upp efter 6-8 veckor.

Åtgärdsprogram utarbetas utifrån rektors beslut om särskilt stöd. Elev och vårdnadshavare är delaktiga. Mentor/Klasslärare ansvarar med stöd av Elevhälsan.

Åtgärdsprogram **genomförs, följs upp** och **utvärderas**. Elev och vårdnadshavare är delaktiga.

Åtgärder enligt ÅP ger inte önskat resultat. ÅP visar behov av fortsatt insats.
Nytt ÅP utarbetas.

God utveckling sker. ÅP kan avslutas, ev. extra anpassningar inom klassens ram.

Uppföljning ÅP. I samband med uppföljning av ÅP kan skollogoped och/eller skolpsykolog ifrån Centrala elevhälsan konsulteras. Den berörda professionen bjuds in till EHT för konsultation.

Om insatser inte hjälpt och oro kvarstår, kan rektor besluta på EHT om att söka stöd av CEH (Centrala elevhälsan). Vårdnadshavare måste godkänna skriftlig ansökan till CEH.

God utveckling sker. ÅP kan avslutas, ev. extra anpassningar inom klassens ram.

CEH – Centrala Elevhälsan

Specialpedagog anmäler och lyfter ärende till CEH med stöd av ansökningsblankett som skannas in i elevakt i PMO.

1. CEH beslutar om utredning ska ske av logoped och/eller psykolog eller annan insats.
2. Utredning och eller insats genomförs
3. Återkoppling föräldrar
4. Återkoppling skola
5. Uppföljning och ev. handledning vid behov.